

Otázky plodnosti a těhotenství po protinádorové léčbě

Procházková J., ¹Procházka M.

Hemato-onkologická klinika

¹Porodnicko-gynekologická klinika

FN a LF UP Olomouc

Vliv protinádorové léčby na plodnost

- vliv na plodnost znám od počátku, podrobněji zkoumán až v poslední době – v souvislosti s úspěchy léčby a dlouhodobým přežíváním nemocných bez příznaků onemocnění
- „pozdní“ účinek chemoterapie a ozáření oblasti vaječníků nebo varlat

Vliv protinádorové léčby na plodnost

Stupeň poškození závisí na:

- druhu a dávce použitého léku
- věku nemocného v době léčby
- individuální vnímavosti

Možné důsledky poškození funkcí pohlavních orgánů

muži:

- snížení počtu až úplné vymizení spermií → neplodnost
- tvorba hormonů většinou zachována

ženy:

- snížení počtu až vymizení vajíček → neplodnost
- snížení tvorby hormonů → vymizení menstruace, předčasné příznaky „přechodu“

Možnosti zachování plodnosti - muži

před terapií:

- vyšetření počtu, vzhledu a pohyblivosti spermií
- zamražení spermií v případě kvalitního vzorku
- skladování a použití uchovaného spermatu v případě neobnovení plodnosti

Možnosti zachování plodnosti - ženy

před terapií:

- (zamražení vajíček)
- zamražení embryí – zřídka – nutnost oddálení léčby nádoru + právní problémy
- zamražení tkáně vaječníků - technické problémy
- farmakologická ochrana vaječníků

Farmakologická ochrana vaječníků

utlumení funkce vaječníků pomocí
léků na úroveň před pubertou

snížení citlivosti vaječníků k
škodlivým účinkům chemoterapie

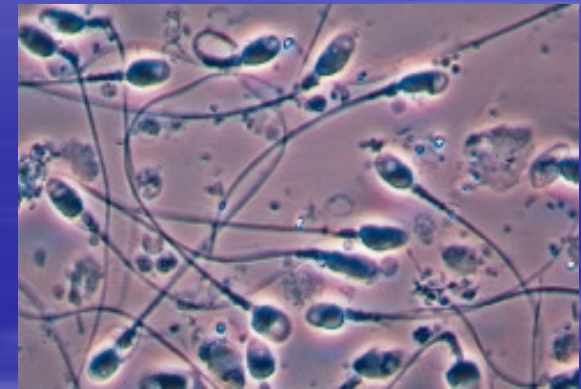
zvýšení pravděpodobnosti zachování
plodnosti

Možnosti obnovení plodnosti - muži

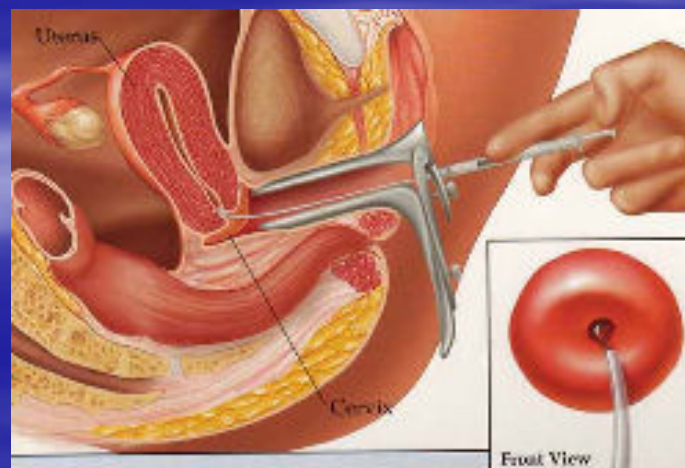
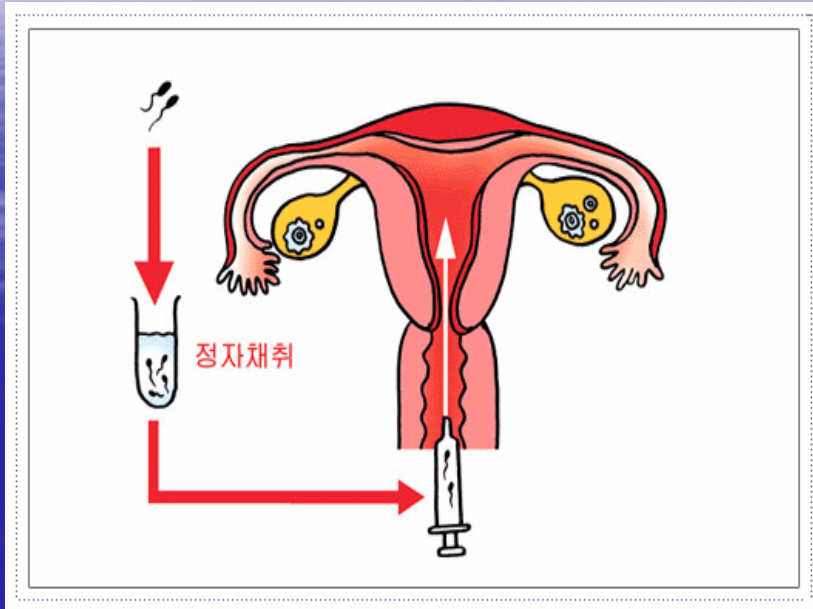
Metody asistované reprodukce:

- IUI – intrauterinní inseminace

- zavedení spermií přímo do dělohy po předchozí hormonální léčbě ženy
- vyvolání ovulace- inseminace

IUI

Možnosti obnovení plodnosti - muži

- IVF a ET
- hormonální léčba
- MESA, TESE, ICSI
- dárcovství spermií

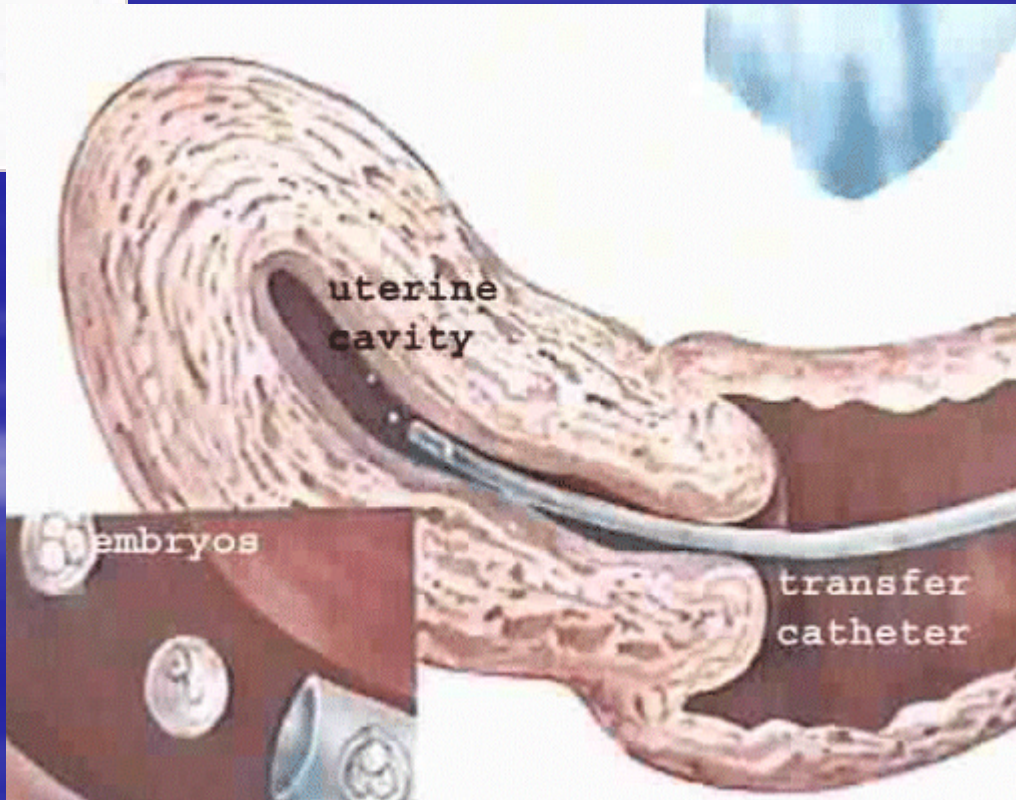
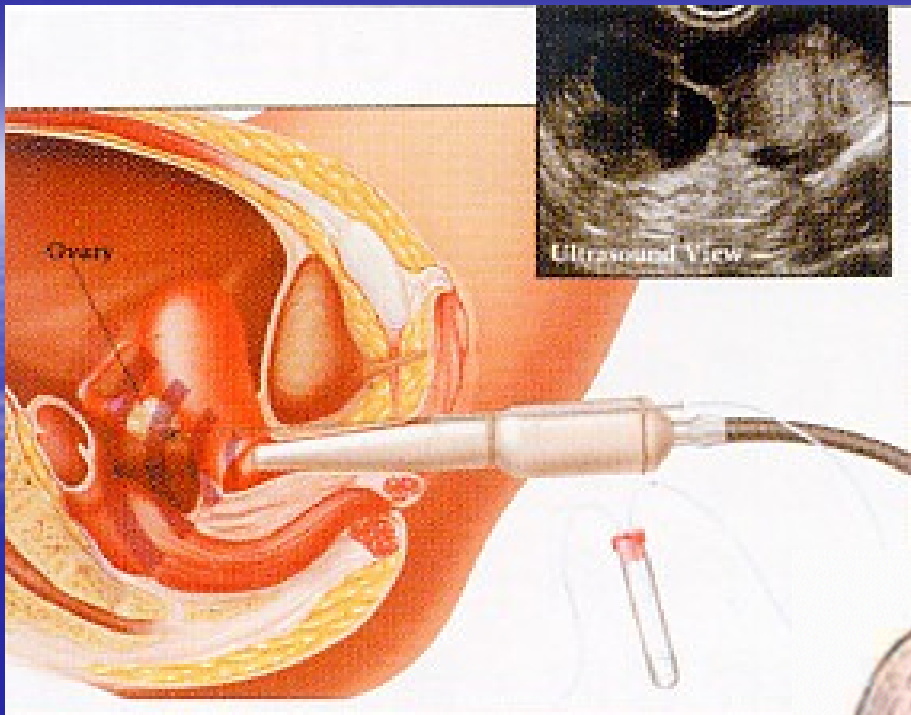
Možnosti zachování plodnosti – ženy při poruše plodnosti po léčbě:

- IUI
- hormonální léčba
- nejčastěji – mimotělní oplodnění
„ve zkumavce“

Mimotělní oplodnění

IVF (In vitro fertilizace)

1. hormonální léčba
2. odběr vajíček, jejich smíchání se spermiiemi v laboratoři = oplodnění „ve zkumavce“
3. po 3-5 dnech jsou zárodky přeneseny do dělohy (maximálně 3), ostatní jsou zamražena pro případné použití v budoucnosti

Dárcovství vajíček

- pokud se u pacientky nepodaří získat její vlastní vajíčka
- dárkyní může být buď žena, která podstupuje IVF a má nadbytek vlastních vajíček nebo žena, která je stimulována pouze za účelem darování

Dárcovství embryí

- dárcem je pár, který nevyužije embrya získaná při oplodnění ve zkumavce pro vlastní potřebu

Gravidita po prodělané protinádorové léčbě

- nejdříve za rok po ukončení léčby
v případě remise onemocnění
- vhodné genetické poradenství ve
specializované poradně – stanovení stupně
mutagenezy

Mutageneza – proces, kdy dochází ke změně genetické informace (mutaci)

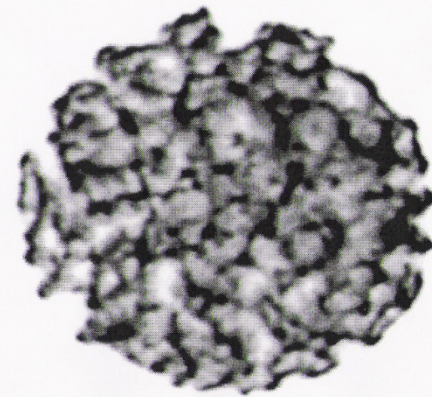
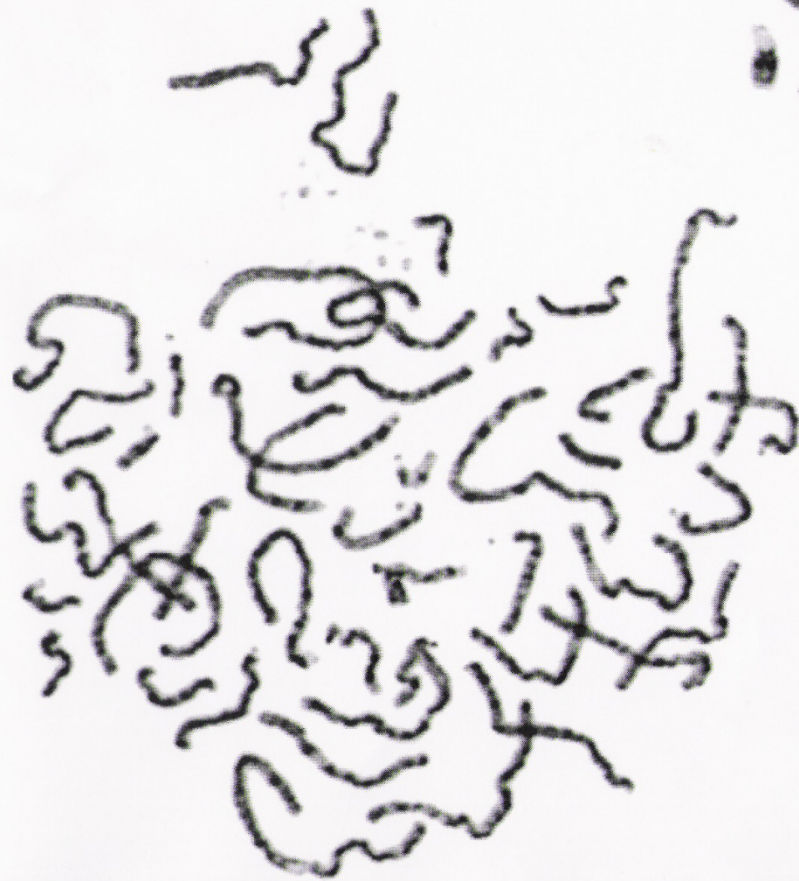
samovolně x vlivem mutagenů
(kouření, chemikálie, záření, léky ...)

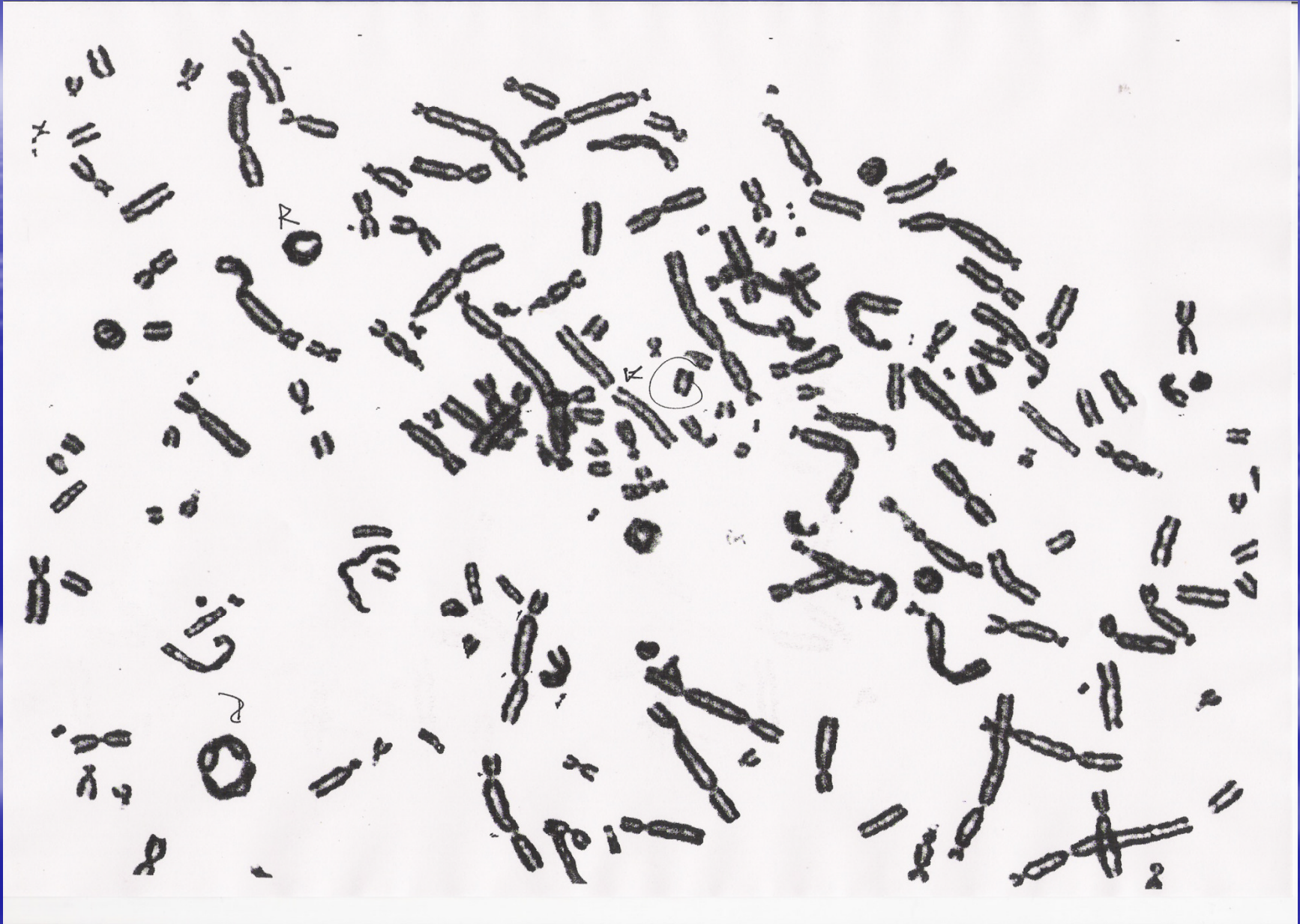

zánik buňky x oprava chyby x přežití
poškozené buňky

vznik nádoru + VVV

Gravidita po prodělané protinádorové léčbě

- není popisován zvýšený výskyt VVV ani poruch vývoje u dětí, jejichž rodič prodělal léčbu nádoru

Děkuji za pozornost